JULIANE KOKOTT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2018. szeptember 13.[1]

C-194/17. P. sz. ügy

Georgios Pandalis
kontra

az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO)

„Fellebbezés – Európai uniós védjegy – 207/2009 rendelet – Megszűnés megállapítása iránti eljárás – CYSTUS európai uniós szóvédjegy – Tényleges használat – A védjegy leíró jellege – Nem gyógyászati célú étrend-kiegészítők – 2002/46/EK irányelv”

I. Bevezetés

1. Az európai uniós védjegyrendelet[2] rendelkezik azon esetről, ha a lajstromozott védjegy nem bír megkülönböztető képességgel, hanem csupán leírásként értelmezik. Ebben az esetben a védjegy az 52. cikk alapján kérelemre törölhető, sőt elvileg egyáltalán nem is kellett volna lajstromozni. Emellett a védjegy megszűnése az 51. cikk alapján megállapítható, ha a védjegyet ötéves időtartamon belül ténylegesen nem használják. A jelen eljárás arra a kérdésre vonatkozik, hogy milyen következményei vannak a védjegy leíró jellegének a tényleges használat bizonyítására nézve.

2. Az EUIPO fellebbezési tanácsa és a Törvényszék minden esetben azt vette alapul, hogy a védjegyet leíró jellege miatt nem védjegyként használták, és ebből vezették le a megszűnését. A védjegyjogosult érvelése arra irányul, hogy ily módon megkerülték a törlési eljárást.

3. Ezenkívül felmerül az a kérdés, hogy a vitatott védjegyet a megfelelő termékekre használták-e, nevezetesen a nem gyógyászati célú étrend-kiegészítőkre. Ebben az összefüggésben az e termékekre vonatkozó 2002/46/EK irányelv[3] lényeges.

1 Eredeti nyelv: német.

2 A Horvát Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Unió működéséről szóló szerződés és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés kiigazításáról szóló okmánnyal (HL 2012. L 112., 21. o.) módosított, a közösségi védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 78., 1. o.; helyesbítés: HL 2017. L 142., 104. o.). Időközben felváltotta az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2017. L 154., 1. o.).

3 Az étrend-kiegészítőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2002. június 10-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2002. L 183., 51. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 490. o.).

II. Jogi háttér

A. Az európai uniós védjegyrendelet

4. Az európai uniós védjegyrendelet 7. cikkének (1) bekezdése tartalmazza a feltétlen kizáró okokat:

„(1) A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha

[…]

c) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból [helyesen: megjelölésekből vagy jelzésekből] áll, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak”.

5. Az európai uniós védjegyrendeletnek az 51. cikke szabályozza a védjegy megszűnését:

„(1) A Hivatalhoz benyújtott kérelem vagy a védjegybitorlási perben előterjesztett viszontkereset alapján [az uniós] védjegyoltalom megszűnését kell megállapítani, ha

a) a jogosult az árujegyzékben szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban a védjegy tényleges használatát a Közösségben megszakítás nélkül öt éven át elmulasztja, és a jogosult a használat elmaradását kellőképpen nem igazolja; [az uniós] védjegyoltalom megszűnése azonban nem állapítható meg, ha az ötéves időtartam elteltét követően, de a megszűnés megállapítására irányuló kérelem vagy viszontkereset benyújtását megelőzően megkezdik, illetve folytatják a tényleges védjegyhasználatot; e rendelkezés nem alkalmazható, ha a jogosult a tényleges védjegyhasználatot a kérelem vagy a viszontkereset benyújtását megelőző, a használat megszakítás nélküli ötéves elmulasztása időtartamának lejártakor kezdődő három hónapban csupán azt követően kezdi meg, illetve folytatja, hogy értesül arról: a használat hiánya miatt a megszűnés megállapítását fogják kérni;

[…]

(2) Ha a védjegyoltalom megszűnésének oka csak [az uniós] védjegy árujegyzékben szereplő áruk, illetve szolgáltatások egy része tekintetében áll fenn, a megszűnés megállapításának csak az érintett áruk, illetve szolgáltatások tekintetében van helye.”

6. Az európai uniós védjegyrendelet 75. cikke emlékeztet az indokolási kötelezettségre és a meghallgatáshoz való jogra:

„A Hivatal határozatait indokolni kell. A határozatok csak olyan érveken és bizonyítékokon alapulhatnak, amelyekkel kapcsolatban az érintett feleknek módjukban állt nyilatkozatot tenni.”

B. A 2002/46 irányelv

7. Az étrend-kiegészítők képezik a 2002/46 irányelv tárgyát. Az irányelv 2. cikke a) pontjának meghatározása szerint az étrend-kiegészítők „olyan élelmiszerek, amelyek a hagyományos étrend kiegészítésére szolgálnak, és amelyek koncentrált tápanyagforrások, vagy egyéb olyan anyagok forrásai, amelyek önmagukban vagy kombinálva táplálkozási vagy fiziológiás hatással bírnak, továbbá amelyeket dózisformában, azaz kapszulák, pasztillák, tabletták, pirulák formájában vagy egyéb hasonló formában, port tartalmazó zacskókban, folyadékampullákban, cseppentő üvegekben és más hasonló, por- vagy folyadékformában forgalmaznak, hogy kimért kis egységekben lehessen bevenni őket”.

8. A 2002/46 irányelv 6. cikke tartalmazza a címkézéssel szemben támasztott követelményeket:

„(1) A 2000/13/EK irányelv 5. cikkének (1) bekezdése alkalmazásában az ezen irányelv hatálya alá tartozó termékeket »étrend-kiegészítő« néven kell árusítani.

(2) A címkézés, a kiszerelés és a reklám nem tulajdoníthat az étrend-kiegészítőknek emberi betegségek megelőzésére, kezelésére vagy gyógyítására alkalmas tulajdonságokat, és nem is utalhat ilyen tulajdonságokra.

(3) A 2000/13/EK irányelv sérelme nélkül a címkén a következő adatokat kell feltüntetni:

a) a terméket jellemző tápanyagok vagy egyéb anyagok kategóriájának neve, vagy utalás e tápanyagok vagy egyéb anyagok jellegére;

b) a termék ajánlott napi fogyasztási adagja;

c) az ajánlott napi adag túllépésének elkerülésére vonatkozó figyelmeztetés;

d) arra vonatkozó nyilatkozat, hogy az étrend-kiegészítőket nem szabad a változatos étrend helyettesítőjeként használni;

e) arra vonatkozó nyilatkozat, hogy a termékeket kisgyermekektől elzárva kell tartani.”

III. Az EUIPO és a Törvényszék előtti jogvitának és eljárás menetének háttere

9. G. Pandalis olyan európai uniós védjegy jogosultja, amely a CYSTUS szóvédjegyből áll. Az EUIPO 2004. január 5-én lajstromozta azt. A bejelentést többek között a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, felülvizsgált és módosított, 1957. június 15-i Nizzai Megállapodás szerinti 30. osztály vonatkozásában tették, és a következő leírásnak felel meg: „nem gyógyászati célú étrend-kiegészítők”.

A. Az EUIPO előtti eljárás és a fellebbezési tanács határozata

10. 2013. szeptember 3-án az LR Health & Beauty Systems GmbH az európai uniós védjegyrendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontja (jelenleg az (EU) 2017/1001 rendelet 58. cikke (1) bekezdésének a) pontja) alapján kérelmet nyújtott be a CYSTUS védjegy megszűnésének megállapítása iránt. Kérelmét azzal indokolta, hogy a védjegyet megszakítás nélküli ötéves időtartamon belül ténylegesen nem használták.

11. A tárgyaláson G. Pandalis és az LR Health & Beauty Systems a Bíróság kérdésére kifejtette, hogy a CYSTUS védjeggyel szemben törlési eljárás is folyamatban van. Ezt az eljárást arra alapozzák, hogy a védjegy leíró jellegű. Az EUIPO ez utóbbi eljárást a jelen eljárás befejezéséig felfüggesztette.

12. A 2014. szeptember 12-i határozatával az EUIPO törlési osztálya döntött a megszűnés megállapítása iránti kérelemről. A védjegyoltalmat a lajstromozott termékek egy részére, közöttük a Nizzai Osztályozás 30. osztályának hatálya alá tartozó „nem gyógyászati célú étrend-kiegészítőkre” vonatkozóan is megszüntette.

13. A 2015. október 30-i határozatával az első fellebbezési tanács elutasította G. Pandalisnak a törlési osztály határozata ellen benyújtott fellebbezését.

14. A fellebbezési tanács döntését két fő érvre alapozta.

15. Először is G. Pandalis a „Cystus” kifejezést nem európai uniós védjegyként használta, hanem termékeinek leírásaként, annak jelzése céljából, hogy a termékek a *Cistus Incanus L.* növényfajta kivonatait alapvető hatóanyagként tartalmazták. Nem elegendő, hogy a termékeket „Cistus” helyett CYSTUS felirattal látták el, és helyenként az „®” szimbólumot használták, ahhoz, hogy európai uniós védjegyként történő használatra lehessen következtetni. Már kizárólag ebből az okból is megállapítható a védjegyoltalom megszűnése.

16. Másodszor a fellebbezési tanács álláspontja szerint G. Pandalis a védjegy tényleges használatát a 30. osztályba tartozó „nem gyógyászati célú étrend-kiegészítőre” vonatkozóan nem bizonyította, mivel a védjegy megjelenése nem felel meg a 2002/46 irányelv követelményeinek.

B. A Törvényszék ítélete

17. 2016. január 14-én G. Pandalis keresetet nyújtott be a Törvényszéknél a fellebbezési tanács vitatott határozata ellen. A 2017. február 14-i megtámadott ítélettel a Törvényszék a keresetet elutasította.

IV. A fellebbezési eljárás és a felek kérelmei

18. A 2017. április 14-én érkezett iratával G. Pandalis fellebbezést nyújtott be a Törvényszék ítélete ellen.

19. Azt kéri, hogy a Bíróság:

1) helyezze hatályon kívül a Törvényszék által a T-15/16. sz. ügyben 2017. február 14-én hozott, a 001273119. sz. „Cystus” európai uniós védjegyre vonatkozóan indított, megszűnés megállapítása iránti eljárást érintő ítéletet;

2) helyezze hatályon kívül az EUIPO első fellebbezési tanácsának az R 2839/2014-1. sz., a 001273119. sz. „Cystus” európai uniós védjegyre vonatkozóan indított megszűnés megállapítása iránti eljárást érintő, 2015. október 30-i határozatot;

3) helyezze hatályon kívül a törlési osztály[4] által a 8374 C törlési eljárás keretében elfogadott, 2014. szeptember 12-i határozatot, amennyiben az megállapítja, hogy a 001273119. sz. „Cystus” európai uniós védjegyet érintő oltalom megszűnt a 30. osztályba tartozó „nem gyógyászati célú étrend-kiegészítők” termékek vonatkozásában;

4) utasítsa el az LR Health and Beauty Systems GmbH által a törlési osztály és az EUIPO első fellebbezési tanácsa előtt a 001273119. sz. „Cystus” európai uniós védjegyre vonatkozóan előterjesztett megszűnés megállapítása iránti kérelmet, amennyiben az a 30. osztályba tartozó „nem gyógyászati célú étrend-kiegészítők” termékekre vonatkozik;

5) az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalát kötelezze a költségek viselésére.

20. Az EUIPO és az LR Health & Beauty Systems minden esetben azt kéri, hogy a Bíróság:

1) utasítsa el a fellebbezést, és

2) a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

21. Az érintettek írásban és a 2018. június 20-i tárgyaláson szóban nyilatkoztak.

4 A fellebbezési tanács által a határozatában a törlési osztályra alkalmazott megjelölés [Löschungsabteilung].

V. Jogi értékelés

22. G. Pandalis a Törvényszék ítéletének megtámadását három jogalappal indokolja. Az első a CYSTUS védjeggyel jelölt termékeknek a „nem gyógyászati célú étrend-kiegészítők” csoportjához sorolására (erről alább, a B) pontban), a második arra kérdésre, hogy G. Pandalis a CYSTUS védjegyet a termékek megjelölésekor védjegyként használta-e (erről alább, a C) pontban), a harmadik pedig a meghallgatáshoz való jogra vonatkozik az EUIPO előtti eljárásban (erről alább, a D) pontban). Először is azonban előzetes megjegyzés szükséges az első két jogalaphoz.

A. Előzetes megjegyzés

23. Azért, hogy az első két jogalap jelentőségét értékelni tudjuk, emlékeztetni kell arra, hogy az EUIPO a szóban forgó védjegy megszűnésének megállapítását arra alapozta, hogy nem használták ténylegesen arra az árucsoportra, amelyre bejelentették.

24. A fellebbezési tanács ennyiben megállapította, hogy először is a „Cystus” szót nem védjegyként, hanem csupán leíró jelleggel használták, másodszor pedig a G. Pandalis által hivatkozott *egyik* termék *sem* tekinthető „nem gyógyászati célú étrend-kiegészítőnek”. A vitatott határozat tehát két pilléren nyugodott, azaz a két érvelési láncolat mindegyike arra irányul, hogy a határozatot végeredményben *teljeskörűen* megindokolják.

25. A Törvényszék a megtámadott ítéletben azonban nem vizsgálta átfogóan, hogy G. Pandalis kereseti jogalapjai megkérdőjelezik-e mindkét érvelési láncolatot.

26. Ellenkezőleg, a Törvényszék arra szorítkozott, hogy a hivatkozott termékek egy részére, nevezetesen a „Pilots Friend Immunizer®”, az „Immun44® ivólé” és az „Immun44® kapszulák” termékekre, valamint „azon egyéb termékekre, amelyekre a »Cystus« szót kizárólag a »Cystus 52« vagy a »Cystus 052« kifejezésekben, az »®« szimbólummal vagy anélkül használták”, vonatkozóan megállapítsa, hogy a „Cystus” szót nem védjegyként, hanem leíró jelleggel használták. E megállapításokat támadja G. Pandalis a második jogalapjával.

27. A termékek más részére, nevezetesen szopogató pasztillákra, torokpasztillákra, főzetre, toroköblögető oldatra és fertőzésgátló tablettákra vonatkozó használat tekintetében, a Törvényszék ellenben úgy határozott, hogy nem tekinthetők „nem gyógyászati célú étrend-kiegészítőkre” vonatkozó használatnak. Ez a döntés képezi az első jogalap tárgyát.

28. Ahhoz, hogy fellebbezésével sikeres legyen, G. Pandalisnak következésképpen csupán e jogalapok egyikével kell pusztán az egyik említett termékre vonatkozóan célt érnie. Ebben az esetben ugyanis vizsgálni kellene, hogy a CYSTUS védjegynek e termékre való használata elegendő-e a tényleges használathoz.

B. Első jogalap – Nem „nem gyógyászati célú étrend-kiegészítők”

29. Az első jogalappal G. Pandalis a megtámadott ítélet 54a–59. pontját kifogásolja. E pontokban úgy határozott a Törvényszék, hogy az EUIPO fellebbezési tanácsa joggal állapította meg, hogy G. Pandalis nem bizonyította, hogy a CYSTUS védjeggyel jelölt szopogató pasztilla, torokpasztilla, főzet, toroköblögető oldat és fertőzésgátló tabletta termékek „nem gyógyászati célú étrend-kiegészítők”.

30. G. Pandalis azt kifogásolja egyrészt, hogy a Törvényszék helytelenül alkalmazta a 2002/46 irányelvnek az étrend-kiegészítőkre vonatkozó szabályozásait, másrészt pedig az indokolás hiányosságát.

1. Az első jogalap első részéről – az étrend-kiegészítő fogalma

31. Az első jogalap első részét G. Pandalis az európai uniós védjegyrendelet 51. cikke (1) bekezdése a) pontjának az állítólagos megsértésére alapozza. Kifogásolja, hogy annak értékelésekor, hogy bizonyos termékek nem gyógyászati célú étrend-kiegészítők-e a védjegyjogi áruosztályok értelmében, a Törvényszék csak az étrend-kiegészítőknek a 2002/46 irányelv 2. cikkének a) pontja szerinti meghatározását vehette volna igénybe, ellenben az ezen irányelv 6. cikkének az értrend-kiegészítők címkézésével szemben támasztott követelményeit nem.

32. Ez az érvelés azonban tévesen ítéli meg a 2002/46 irányelv szerinti fogalommeghatározás funkcióját. Nem arra szolgál, hogy a védjegyjogi áruosztályokat elhatárolja, hanem csupán az irányelv hatályát jelöli ki, a címkézési szabályozásokat is beleértve.

33. A védjegyjogi áruosztályokra nézve ellenben az étrend-kiegészítők címkézési szabályozások által meghatározott megjelenésének feltétlen jelentősége van. Ez a külső megjelenés irányadó ugyanis arra nézve, hogy mely áruosztályba sorolják a fogyasztók a terméket.

34. Az a körülmény, hogy a kérdéses termékek nem felelnek meg az étrend-kiegészítőkre vonatkozó címkézési előírásoknak, ezért nagy súllyal esik a latba arra nézve, hogy a termékeket nem kell étrend-kiegészítőknek tekinteni.

35. Viszont a tények értékelésének körébe tartozik, hogy a címkézési szabályozásoktól való eltérésnek elegendő súlya van-e annak megállapításához, miszerint a termékek nem „nem gyógyászati célú étrend-kiegészítők”.

36. Ugyanez vonatkozik annak jelentőségére is, amelyet a Törvényszék azoknak a körülményeknek tulajdonított, hogy a kérdéses termékekre van gyógyszerészeti kódszám, e termékeket gyógyszertárakban árusítják, és olyan tájékoztatóval forgalmazzák, miszerint véd az influenza és a meghűlés ellen, és segítenek a szájüreg és garat gyulladásai esetében.

37. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdésének és az Európai Unió Bírósága alapokmánya 58. cikke (1) bekezdésének alapján a fellebbezés jogkérdésre vonatkozhat. Kizárólag a Bíróság rendelkezik hatáskörrel a releváns tények megállapítására és értékelésére, valamint a bizonyítékok mérlegelésére. Következésképpen a tények és bizonyítékok értékelése, amennyiben nem ferdítik el azokat, nem olyan jogkérdés, amely önmagában véve a fellebbezési eljárás keretében a Bíróság kontrollja alá tartozik. [5]

38. Mindazonáltal G. Pandalis kifogásolja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 59. pontjában a „Cystus” szopogató pasztillákra vonatkozóan elferdítette a tényeket, mert e pasztillákat nem látták el az említett, egészséget erősítő hatásokra utaló forgalmazási tájékoztatással. Az ilyen kifogás a jogorvoslati eljárásban elfogadható.

39. Ahogyan az EUIPO azonban helyesen kifejti, e kifogás a megtámadott ítélet téves értelmezésén alapul. A Törvényszék az 59. pontban ugyanis nem állapítja meg, hogy a „Cystus” szopogató pasztillákat e tájékoztatás*sal* forgalmazzák, hanem megerősíti a bizonyítékoknak a fellebbezési tanács általi mérlegelését. A fellebbezési tanács azonban megállapította, hogy e terméket a tájékoztatás *nélkül* forgalmazták, és ezt a mérlegelése során figyelembe is vette. [6]

5 2004. október 7-i Mag Instrument Inc. kontra OHIM ítélet (C-136/02 P, EU:C:2004:592, 39. pont); 2014. július 17-i Reber Holding GmbH & Co. KG kontra OHIM ítélet (C-141/13 P, EU:C:2014:2089, 35. pont); 2017. július 26-i Staatliche Porzellan-Manufaktur Meissen GmbH kontra EUIPO ítélet (C-471/16 P, EU:C:2017:602, 34. pont).

6 A vitatott határozat 57. pontja.

40. Az első jogalap első részét tehát részben mint elfogadhatatlant, egyebekben mint megalapozatlant el kell utasítani.

2. Az első jogalap második részéről – hiányos indokolás

41. Az első jogalap második részével G. Pandalis a hiányos indokolást kifogásolja.

42. Az első hiányosság abban áll, hogy a Törvényszék nem tett arra vonatkozó megállapítást, termékeit mely osztályhoz kell sorolni.

43. G. Pandalis azonban félreérti a jogvita tárgyát. Kizárólag arról van szó, hogy tudta-e bizonyítani a CYSTUS védjegy tényleges használatát a „nem gyógyászati célú étrend-kiegészítőkre" vonatkozóan. Annak, hogy milyen más osztályba kell sorolni termékeit, e kérdésre nézve nincsen jelentősége.

44. G. Pandalis azt kifogásolja továbbá, hogy a megtámadott ítéletből nem tűnik ki az ok, amely miatt a Törvényszék az európai uniós védjegyrendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontja és e cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálat során nem differenciáltan vizsgálta, hogy a szóban forgó európai uniós védjegyet a „Cystus" szopogató pasztillák tekintetében „nem gyógyászati célú étrend-kiegészítőkre" használták-e.

45. Ám ennyiben is az a döntő, hogy a Törvényszék ebben a pontban – viszonylag elnagyoltan – magáévá tette a fellebbezési tanács értékelését. Mert ezáltal egyúttal – legalábbis burkoltan – el is utasította G. Pandali e termékre vonatkozó kifogásait.

46. Az első jogalap második részét tehát mint megalapozatlant el kell utasítani.

C. A második jogalapról – védjegyként való használat

47. A második jogalapjával G. Pandalis felrója a Törvényszéknek, hogy a 43. és a 46. pontban a szóban forgó CYSTUS európai uniós védjegyet általánosságban leíró jellegű, a „Cistus" növényt megjelölő jelzésnek minősítette, anélkül, hogy a védjegyhasználat konkrét módját alapul vette volna. Ebben további jogi hiba rejlik az európai uniós védjegyrendelet 51. cikke (1) bekezdése a) pontjának alkalmazásakor, mert a védjegy használatát G. Pandalis szerint ténylegesnek kellett volna elismerni. Azonkívül az indokolás e pontokban ellentmondásos.

48. Ennyiben először is a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 46. pontjában szereplő fejtegetéseivel kell foglalkozni, amelyek első pillantásra valóban jogilag hibásnak látszanak, és azután az e kereseti jogalapra vonatkozó többi megfontolásával.

1. A megtámadott ítélet 46. pontjáról – a CYSTUS védjegy leíró jellege

49. A megtámadott ítélet 46. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a fellebbezési tanács azt, hogy az érintett fogyasztói kör a „Cystus" kifejezést leíró jellegű, a „Cistus" növényt megjelölő jelzésként, és nem európai uniós védjegyként értené, jogi hibát nem vétve, anélkül feltételezhette, hogy ily módon az európai uniós védjegyrendelet 7. cikke (1) bekezdése c) pontjának értelmében feltétlen kizáró ok fennállásáról határozott volna.

50. G. Pandalis e megállapítás ellen helytállóan hozza fel, hogy ezek a fejtegetések – önmagukban vizsgálva – ellentmondásosak. Ha ugyanis az érintett fogyasztói kör a védjegyet csupán leíró jellegűként érzékeli, a védjegyszerű használat kizárt. Ily módon pedig egyúttal – a Törvényszék ellentétes állításától függetlenül – az európai uniós védjegyrendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti feltétlen kizáró ok is fennállna.

51. Ez a megállapítás ezenkívül azért lenne kétséges, mert megelőlegezné a törlési eljárás eredményét a megszűnés megállapítása iránti eljárás keretében. Ez első pillantásra ellentétben állna a Formula One Licensing kontra OHIM ítélettel. Eszerint egy bejelentett európai uniós védjeggyel szembeni felszólalási eljárásban a valamely tagállamban oltalom alatt álló védjeggyel azonos megjelölés tekintetében olyan feltétlen kizáró ok megállapítása nem lehetséges, mint például a megkülönböztető képesség hiánya. A megjelölés leíró vagy általános jellegűként való jellemzése azonban egyenértékű lenne a megkülönböztető képességének tagadásával.[7]

52. Igaz, hogy ezen ítélkezési gyakorlatnak a jelen ügyre való alkalmazásával szemben kifogásként fel lehetne hozni, hogy a Bíróság arra támaszkodik, hogy sem az EUIPO, sem a Törvényszék nem jogosult valamely nemzeti védjegy felülvizsgálatára.[8] Az intézményi jogkörök azonban a szóban forgó európai uniós védjegyre vonatkozóan fennállnak – csupán másik eljárásban kellene gyakorolni őket.

53. Mindazonáltal a Bíróság abból is kiindul, hogy az európai uniós védjegyrendelet a korábbi védjegynek a felszólalási eljárásban bizonyos fokú megkülönböztető képességet tulajdonít.[9] Ez az elv a lajstromozott uniós védjegy tényleges használatának vizsgálatára problémamentesen alkalmazható.

54. Végeredményben e kérdés azonban a jelen ügyben nyitva maradhat.

55. A Törvényszék a megtámadott ítélet 47. pontjában ugyanis pontosítja azt, amit a 46. pont szerencsétlen megfogalmazásával valójában megállapítani kíván. Eszerint a Törvényszék tehát a „Cystus” kifejezéstől nem *minden megkülönböztető képességet* vitat el, ami a pusztán leíró jellegű kifejezésre lenne igaz,[10] hanem legalábbis *gyenge megkülönböztető képességet* tulajdonít neki. Ez megfelel az említett ítélkezési gyakorlat követelményeinek.[11]

56. Ezenkívül ez az értelmezés megengedi a Törvényszék azon megállapítását is, hogy a fellebbezési tanács nem tett az európai uniós védjegyrendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontjára vonatkozó kijelentést.

57. Következésképpen G. Pandalisnak a megtámadott ítélet 46. pontja elleni kifogásai a Törvényszék – valóban félreérthető – fejtegetéseinek téves értelmezésén alapulnak.

2. A többi megfontolásról – a CYSTUS védjegy tényleges használatának értékelése

58. G. Pandalis második jogalapra vonatkozó érvelése egyebekben is teljes mértékben a kereset megfelelő jogalapja Törvényszék általi értékelésének szelektív és ezért téves olvasatán alapul, a megtámadott pontokat is beleértve.

59. Ugyanis először is a Törvényszék, mint már kifejtettem, éppen nem általánosságban állapította meg, hogy a CYSTUS védjegy kizárólag leíró jellegűen használható. Ellenkezőleg, a gyenge megkülönböztető képesség, amelyet a Törvényszék elismer, azt jelenti, hogy a védjegy elvileg önmagában is használható; azaz a Törvényszék szerint lehetséges a védjegyet úgy használni, hogy a fogyasztók a védjegyet a termék származására vonatkozó megjelölésként értelmezzék, és nem pusztán összetevőinek leírásaként.

7 2012. május 24-i Formula One Licensing kontra OHIM ítélet (C-196/11 P, EU:C:2012:314, 41. pont).

8 2012. május 24-i Formula One Licensing kontra OHIM ítélet (C-196/11 P, EU:C:2012:314, 40., 44. és 45. pont); 2016. november 8-i BSH kontra EUIPO ítélet (C-43/15 P, EU:C:2016:837, 66. pont); 2013. május 30-i Wohlfahrt kontra OHIM végzés (C-357/12 P, EU:C:2013:356, 46. pont); 2013. október 16-i medi kontra OHIM végzés (C-410/12 P, EU:C:2013:702, 34. pont).

9 2012. május 24-i Formula One Licensing kontra OHIM ítélet (C-196/11 P, EU:C:2012:314, 46. és 47. pont).

10 2012. május 24-i Formula One Licensing kontra OHIM ítélet (C-196/11 P, EU:C:2012:314, 41. pont).

11 2012. május 24-i Formula One Licensing kontra OHIM ítélet (C-196/11 P, EU:C:2012:314, 47. pont); 2016. november 8-i BSH kontra EUIPO ítélet (C-43/15 P, EU:C:2016:837, 67. pont).

60. Másodszor, ahogyan az LR Health & Beauty Systems is rámutat, a megtámadott ítélet 37. pontjából és a 43. pont bevezető mondataiból következik, hogy a Törvényszék a 39–48. pontban értékelte a „Cystus” szónak a „Pilots Friend Immunizer®”, az „Immun44® ivólé” és az „Immun44® kapszula” termék csomagolásán való konkrét használatát.

61. Ennek során a Törvényszék, harmadszor, helybenhagyta a fellebbezési tanács azon következtetését, hogy ez a használat leíró jellegű volt, tehát éppen hogy nem felelt meg a védjegyszerű használattal szemben támasztott követelményeknek.

62. Ezen az érvelésen alapul az a megállapítás, hogy G. Pandalis a CYSTUS védjegyet nem használta ténylegesen a három említett termékre vonatkozóan.

63. Annak megítélése során ugyanis, hogy a védjegy tényleges használatára sor került-e, figyelembe kell venni a védjegy kereskedelmi valós használata szempontjából lényeges összes tényt és körülményt, különösen, ha az ilyen formájú használat úgy tekintendő, hogy az érintett gazdasági szektorban az áruknak, illetve szolgáltatásoknak piacot hoz létre vagy tart fenn.[12]

64. Ennek során a használatot csak akkor lehet ténylegesnek elismerni, ha megfelel a védjegy lényeges rendeltetésének, ami abból áll, hogy a fogyasztók vagy a végfelhasználók számára biztosítja az áruk vagy szolgáltatások eredetének azonosíthatóságát úgy, hogy ezen árut vagy szolgáltatást a máshonnan származó áruktól vagy szolgáltatásoktól összetéveszthetetlenül megkülönböztethessék.[13]

65. Ennek megfelelően a védjegy nem minden használatának kell a származásjelző funkcióval összhangban történnie.[14] Nem kell automatikusan minden bizonyított kereskedelmi hasznosítást sem a szóban forgó védjegy tényleges használatának minősíteni.[15] Ellenkezőleg, a védjegyeket más rendeltetésüknek megfelelően is lehet használni, például a minőség szavatolásával vagy a kommunikációval, a befektetésekkel, illetve a reklámmal kapcsolatos rendeltetésnek megfelelően.[16]

66. Az, hogy miként használtak valamely védjegyet az egyes esetben, tehát csak a tények értékelése alapján állapítható meg. Ez azonban, mint már említettem, a fellebbezési eljárásban kizárt a felülvizsgálat alól.

3. A további termékek bevonásáról

67. Az eddigi megfontolásokkal szemben azt az ellenvetést lehetne tenni, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 50. pontjában megállapítja, hogy a CYSTUS védjegynek „azon más termékekre” vonatkozó használata, „amelyekre a »Cystus« szót kizárólag a »Cystus 52« vagy »Cystus 052« kifejezésekben az »®« szimbólummal vagy anélkül használták”, nem ismerhető el. Ily módon a Törvényszék az értékelését az említett három terméken túlra terjeszti.

68. A Törvényszék ezt a megállapítást azonban a megtámadott ítélet 47. pontjában megindokolja.

12 2003. március 11-i Ansul ítélet (C-40/01, EU:C:2003:145, 38. pont).

13 2003. március 11-i Ansul ítélet (C-40/01, EU:C:2003:145, 36. pont); 2008. december 9-i Verein Radetzky-Orden ítélet (C-442/07, EU:C:2008:696, 13. pont).

14 2014. május 20-i Reber Holding kontra OHIM végzés (C-414/13 P, EU:C:2014:812, 54. pont).

15 2014. július 17-i Reber Holding kontra OHIM ítélet (C-141/13 P, EU:C:2014:2089, 32. pont).

16 2017. június 8-i W. F. Gözze Frottierweberei és Gözze ítélet (C-689/15, EU:C:2017:434, 42. és 45. pont).

69. E pontban a Törvényszék azt a kérdést fejtegeti, hogy a „Cystus” szónak a „Cystus 052” és a „Cystus 52” kifejezésekben való használata a CYSTUS védjegy használatának ismerhető-e el. Ennyiben az európai uniós védjegyrendelet 15. cikke (1) bekezdése második albekezdésének a) pontja szerint a védjegy tényleges használata bizonyítékának minősül az a bizonyíték is, hogy a védjegyet olyan alakban használták, amely a lajstromozott alaktól csak a megkülönböztető képességet nem érintő elemekben tért el.

70. A Törvényszék ezt az említett használatra vonatkozóan azonban a „Cystus” szó gyenge megkülönböztető képessége miatt elutasítja. Ez a használati forma ugyanis a védjegy megkülönböztető képességének egyértelmű erősítésére alkalmas. A megkülönböztető képességet tehát az európai uniós védjegyrendelet 15. cikke (1) bekezdése második albekezdésének a) pontjával ellentétesen befolyásolná. Ez az indokolás egyébként megfelel a Bíróság védjegyek más védjegyek alkotóelemeként való használatára vonatkozó ítélkezési gyakorlatának. [17]

71. Következésképpen a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 47. és 50. pontjában szereplő – G. Pandalis által nem megtámadott – fejtegetéseinek tárgya más, mint az általa kifogásolt 43. és 46. pontnak. Az elsőként említett fejtegetések következésképpen a második jogalap értékelését nem kérdőjelezik meg.

4. Közbenső következtetés

72. A második jogalap ily módon részben – amennyiben a tények újbóli értékelésére irányul – elfogadhatatlan, egyebekben pedig megalapozatlan.

D. Harmadik jogalap – meghallgatáshoz való jog

73. A harmadik jogalappal G. Pandalis azt kifogásolja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 23–25. pontjában helytelenül alkalmazta az európai uniós védjegyrendelet 75. cikkének második mondatát.

74. G. Pandalis kifejti, hogy a fellebbezési tanács valóban megállapította, hogy a CYSTUS védjegy az európai uniós védjegyrendelet 7. cikke (1) bekezdése c) pontjának értelmében leíró jellegű. Ezzel kapcsolatban azonban nem nyilatkozhatott.

75. Ezzel szemben a Törvényszék a megtámadott ítélet 24. pontjában megállapította, hogy a fellebbezési tanács *nem* foglalt állást a feltétlen kizáró okok fennállásával, tehát az európai uniós védjegyrendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontjával kapcsolatban.

76. Ha a Törvényszék megállapítása helytálló, az EUIPO-nak következésképpen nem volt oka G. Pandalist azzal kapcsolatban meghallgatni, hogy a CYSTUS védjegy leíró jellegű-e az európai uniós védjegyrendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében.

77. Ez a jogalap burkoltan magában foglalja ezért azt a kifogást, hogy a Törvényszék a fellebbezési tanács indokolását helytelenül ismerteti, ami jogi hibának minősülne, mivel az uniós bíróságok semmi esetre sem helyettesíthetik a megtámadott jogi aktus kibocsátójának indokolását a saját indokolásukkal. [18]

17 2016. december 1-jei Klement kontra EUIPO ítélet (C-642/15 P, EU:C:2016:918, 29. pont).

18 2000. január 27-i DIR International Film és társai kontra Bizottság ítélet (C-164/98 P, EU:C:2000:48, 38. és 48. pont); 2016. január 21-i Galp Energía España, SA és társai kontra Bizottság ítélet (C-603/13 P, EU:C:2016:38, 73. pont).

78. Ahogyan már más helyütt kifejtettem, ebben jut kifejezésre a megsemmisítés iránti kereset kasszációs jellege. A teljes mérlegelési jogkör (EUMSZ 261. cikk) hatálya alá nem tartozó esetben az uniós bíróság a megtámadott jogi aktust nem módosíthatja, hanem azt megsemmisíti, ha a megsemmisítés iránti kereset megalapozott (az EUMSZ 264. cikk (1) bekezdése). Ezt követően az Unió érintett intézményei, szervei és más hivatalai kötelesek megtenni a megsemmisítést kimondó ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket (az EUMSZ 266. cikk (1) bekezdése). [19]

79. Igaz, hogy a Törvényszék az európai uniós védjegyrendelet 65. cikkének (3) bekezdése szerint a vitatott határozatot nemcsak hatályon kívül helyezheti, hanem meg is változtathatja, azonban a Törvényszék számára biztosított megváltoztatásra vonatkozó hatáskör nem ruházza őt fel azzal a jogkörrel, hogy az EUIPO fellebbezési tanácsának értékelését a saját értékelésével váltsa fel, és főleg nem azzal, hogy olyan értékelést fogalmazzon meg, amellyel kapcsolatban e tanács még nem foglalt állást. [20]

80. A fellebbezési tanács a vitatott határozat 32. pontjában kifejtette, „hogy valamely növény fajtájának tudományos megjelölése nemcsak a növényfajta nevét jelenti (és ily módon tágabb értelemben terméknév, illetve leíró jellegű jelzés az [európai uniós védjegyrendelet] 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében […]), hanem azokat az árukat is leírja, amelyek alapvető összetevőjét e fajta növényeiből gyártják”.

81. Ezenkívül a vitatott határozat 34. pontja szerint az „®” szimbólum hozzátételét „úgy kell értelmezni, hogy [G. Pandalis] végeredményben reklámhirdetésében kommunikálja, hogy leíró jellegű jelzésen fennálló védjegyjogot szerzett […]”.

82. Ez alapján kézenfekvő arra következtetni, hogy e fejtegetéseket úgy kell értelmezni, hogy a fellebbezési tanács megállapítja azt, hogy a CYSTUS védjegy az európai uniós védjegyrendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében leíró jellegű.

83. Mindazonáltal ez az értelmezés nem szükségszerű.

84. Így a fellebbezési tanács a vitatott határozat 32. pontjában szereplő megállapítását akként minősíti, hogy a fajtamegjelölés „tágabb értelemben” leíró jellegű jelzés az európai uniós védjegyrendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében. Ez magában foglalja azonban, hogy csak a tulajdonképpeni értelemben leíró jellegű kifejezés teljesíti szükségszerűen is az említett jogi norma követelményeit, és az ilyen védjegyet törölni kellene.

85. Ezenkívül a vitatott határozat 34. pontjában szereplő fejtegetések nem annyira a fellebbezési tanács „®” szimbólum használatának jelentőségére vonatkozó megállapítását tartalmazzák, inkább a védjegyjogosult kommunikációjának az értelmezését.

86. Következésképpen a vitatott határozatnak a Törvényszék általi értelmezése még képviselhető, és nem állapítható meg, hogy a Törvényszék elfogadhatatlan módon a saját indokolásával váltotta fel a fellebbezési tanács indokolását.

87. Következésképpen G. Pandalis harmadik jogalapra vonatkozó fő érvelését is el kell utasítani. Mivel a fellebbezési tanács a Törvényszék képviselhető megállapításai szerint nem foglalt állást az európai uniós védjegyrendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti feltétlen kizáró ok fennállásával kapcsolatban, G. Pandalist erről nem is kellett meghallgatni.

88. A harmadik jogalap ezért megalapozatlan.

19 A Frucona Košice kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványom (C-73/11 P, EU:C:2012:535, 92. és 93. pont).

20 2011. július 5-i Edwin kontra OHIM ítélet (C-263/09 P, EU:C:2011:452, 72. pont); 2016. július 21-i Apple and Pear Australia és Star Fruits Diffusion kontra EUIPO ítélet (C-226/15 P, EU:C:2016:582, 67. pont).

VI. Költségek

89. Az eljárási szabályzat 184. cikkének (2) bekezdése alapján a Bíróság határoz a költségekről, ha a fellebbezés megalapozatlan. A 138. cikk (1) bekezdése értelmében, amely az eljárási szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése szerint a fellebbezési eljárásra is alkalmazandó, a pervesztes felet kell kötelezni a költségek viselésére.

90. Mivel G. Pandalis fellebbező pervesztes lett, az EUIPO, valamint az LR Health & Beauty Systems kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.[21]

VII. Végkövetkeztetések

91. Azt javasolom a Bíróságnak, hogy a következőképpen határozzon:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) Georgios Pandalis viseli az eljárás költségeit.

21 Lásd: 2017. július 26-i Staatliche Porzellan-Manufaktur Meissen kontra EUIPO ítélet (C-471/16 P, EU:C:2017:602, 65. pont); 2018. április 19-i Fiesta Hotels & Resorts kontra EUIPO ítélet (C-75/17 P, EU:C:2018:269, 71. pont).